

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen

Sendes utelukkende på e-post til;
Gunhild.bolstad@jd.dep.no

Deres referanse
201000871-/GBO

Vår referanse
Swb/jof

Dato
Mandag 12. september
2011

Kopi; Riksadvokaten,
Politidirektoratet

Høring – forslag til endring av utlendingsloven § 40 femte ledd og utlendingsforskriften §§ 8-3 og 9-6 tredje ledd

Politijuristene viser til departementets høringsbrev av 8. juli 2011, med frist for å svare 12. september 2011. Politijuristene er positive til de tiltak som her foreslås for å verne om barn i en ”faresone”, og finner forslagene både riktige og nødvendige.

Sakens bakgrunn

Høyesteretts avgjørelse fra september 2009 beskriver på en oversiktlig måte hvilke dilemma samfunnet står ovenfor. Langt på vei er det et valg mellom hensynet til barnets beste og hensyn for familieinnvandring mellom ektefeller i sin alminnelighet.

Familieinnvandring og fare for seksuelle overgrep

Politijuristene forstår også dagens regelverk slik, at det er en for høy terskel for myndighetene til å gripe inn i situasjoner hvor barn kan komme i en særlig utsatt posisjon. Det gjelder særlig der det kan være fare for seksuelle overgrep. Departementet fremhever på side 2 at det kan virke støtende om myndighetene innvilger oppholdstillatelse til barn, som vil komme i fare for å bli utsatt for seksuelle overgrep. Det avgjørende etter vår oppfatningen er faren som barnet utsettes for, ikke samfunnets oppfatning av om det er støtende eller ei. Det er viet noe oppmerksomhet i forslaget, og er etter vår oppfatning av relativt liten betydning.

Politijuristene er heller ikke kjent med omfanget av seksuelle overgrep mot barn i de her omtalte situasjoner. Derimot er dette et kriminalitetsområde hvor samfunnet ikke kan tillate noen lovovertrедelser fordi andre hensyn trekker i en annen retning. Det bør råde en ”null-visjon”. Når det kommer til seksuelle overgrep er vi ikke posisjon til å si at problemet målt i antall er lite.

Forslaget i punkt 2.5

Et objektivt vilkår om en tidsbegrensning på ti år siden rettskraftig dom kan ha noe for seg, men det er bedre alternativer. Tidsbegrensningen knyttet til rettskraftig avgjørelse kan slå skjevt ut. Den som har begått et seksuelt overgrep som er så alvorlig at vedkommende må sone en fengselsstraff på åtte-

ti år, bør ikke ha muligheten til å søke om familiegjening kort tid etter soning. Det vil ikke forslaget forhindre. Dette virker enda mer urimelig holdt opp mot at den som er domfelt for et mindre overgrep, med en kort reaksjon, må vente i mange år etter at soning er avsluttet. Inngrepet blir omvendt proporsjonalt av straffverdigheten. Det vil være bedre å bruke avsluttet soning som utgangspunkt for en slik tidsbegrensning.

Dersom forbrytelsen er begått mot et barn anvendes, er vi positive til at alle brudd på straffelovens kapittel 19 kommer til anvendelse. Det samme gjelder den skjønsmessige adgangen til likevel å innvilge tillatelse i enkelte unntakstilfelle, som omtalt på side 7.

Departementet fremhever på side 7, at det i enkelte tilfelle kan være en vanskelig retursituasjon som gjør det utilrådelig å nekte familiegjening. Det virker rart om slike interesser skal komme på bekostning av barns behov for vern mot overgrep. Et potensielt seksuelt overgrep bør ikke avveies mot en uklar retursituasjon.

Når det gjelder punkt 2.5.1 bør det stilles likt som utgangspunktet for ti-årsfristen, se overnfor. Når det gjelder drøftelsen i punkt 2.5.2, støtter Politijuristene en slik regel om et generelt senket risikokrav. At det åpnes for en ”unntaksbestemmelse” også i denne retning, er en riktig avveining.

Forslaget i punkt 3, Familieinnvandring for barn av antatte ofre for menneskehandel

Forslag er fornuftig, riktig og nødvendig. Barnets beste må være det avgjørende argumentet. Det er riktig at et krav om sannsynliggjort/dokumentert identitet ikke rettes mot et barn som er utsatt for menneskehandel. Barn uten ressurser og manglende rettslig handleevne og mulighet, har ingen faktisk mulighet til å dokumentere sin identitet. Det eneste forbehold bør dersom departementet er kjent med dette som et ”modus” for å smugle barn til Norge. Da stiller situasjonen seg annerledes, uten at Politijuristene har noen gode ideer til hvordan det bør løses.

Avslutningsvis vil Politijuristene poengtere, som nevnt innledningsvis, at det foreslåtte lov- og forskriftsendringer synes riktige, hensiktsmessige og fornuftige og at vi derfor støtter dette, og mener at departementets vurderinger er riktige i forhold til det å beskytte barn og ivareta ”barnets beste”.

Jan Olav Frantsovold,

Leder Politijuristene